

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ - ΕΡΓΑΤΙΚΑ - ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ - ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

ΕΤΟΣ 2020 / ΤΕΥΧΟΣ 8-9

Ορέστης Βήλοσμάς

Επίκουρος Καθηγητής Λογιστικής

Νικόλαος Καραμπίνης

Επίκουρος Καθηγητής Λογιστικής

Απόστολος Μπάλλας

Καθηγητής Λογιστικής

Δημοσθένης Χέβας

Καθηγητής Λογιστικής

*Η ποιότητα των λογιστικών
κερδών*

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΑΝΑΤΥΠΟ

Ορέστης Βήσημας

Επίκουρος Καθηγητής Λογιστικής

Νικόλαος Καραμπίνης

Επίκουρος Καθηγητής Λογιστικής

Απόστολος Μπάλλας

Καθηγητής Λογιστικής

Δημοσθένης Χέβας

Καθηγητής Λογιστικής

Η ποιότητα των λογιστικών κερδών

Ανάπτυπο από την «ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ»

Τεύχος 8-9 / Έτος 2020

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Η ποιότητα των λογιστικών κερδών

Ορέστης Βλησμάς
Επίκουρος Καθηγητής
Λογιστικής

Νικόλαος Καραμπίνης
Επίκουρος Καθηγητής
Λογιστικής

Απόστολος Μπάλλας
Καθηγητής Λογιστικής

Δημοσθένης Χέβας
Καθηγητής Λογιστικής

Περίληψη

Το παρόν άρθρο επιχειρεί να διαμορφώσει ένα πλαίσιο για την κατανόηση της έννοιας της ποιότητας των λογιστικών κερδών ως βασικού άξονα αξιολόγησης των λογιστικών συστημάτων να παρέχουν αξιόπιστη λογιστική πληροφορία. Ειδικότερα, αναλύεται η έννοια της ποιότητας των λογιστικών κερδών και βασικές ιδιότητές της είναι η ικανότητα διατήρησης του ύψους τους, ο βαθμός συντηρητικότητας (conservatism) στον υπολογισμό τους και το μέρος των δεδουλευμένων λογιστικών κερδών (accruals) που έχουν χειραγωγηθεί.

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή
2. Η ανάγκη για αξιόπιστη λογιστική πληροφορία
3. Η ποιότητα των λογιστικών κερδών
4. Επίλογος - σκέψεις για προβληματισμό

1. Εισαγωγή

Ζούμε στην εποχή που η οικονομική πληροφορία έχει κατακλύσει την καθημερινότητά μας. Ο όγκος των διαθέσιμων οικονομικών πληροφοριών που πρέπει να επεξεργασθούμε για να λάβουμε ορθές αποφάσεις υπερβαίνει κατά πολύ την ικανότητα επεξεργασία μας. Το άγχος όμως της επεξεργασίας ενός μεγάλου όγκου πληροφοριών δημιουργεί μία ακόμη μεγαλύτερη ανησυχία. Πόσο αξιόπιστη είναι η παρεχόμενη οικονομική πληροφορία;

Μεταφέροντας το παραπάνω προβληματισμό στον χώρο της λογιστικής, δηλαδή στο πόσο αξιόπιστη είναι η λογιστική πληροφορία που παράγουν τα σύγχρονα λογιστικά συστήματα, οι σκέψεις είναι ανάμικτες. Από τη μια μεριά παρατηρείται τα τελευταία χρόνια μία μεγάλη κινητοποίηση για περισσότερη διαφάνεια, διαμόρφωση αρτιότερων λογιστικών προτύπων, ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών και εγκαθίδρυση αποτελεσματικών συστημάτων εταιρικής διακυβέρνησης. Από την άλλη μεριά, αναδύονται περιπτώσεις μικρών αλλά και μεγάλων επιχειρήσεων που θεμελιωδώς απέτυχαν να παρέχουν αξιόπιστη λογιστική πληροφορία, κλονίζοντας την επενδυτική εμπιστοσύνη όχι μόνο ως προς τις ίδιες τις επιχειρήσεις, αλλά και ως προς το εν γένει κανονιστικό πλαίσιο.

Πώς όμως θα γίνει οποιαδήποτε συζήτηση περί αξιοπιστίας της λογιστικής πληροφορίας αν πρώτα δεν έχουμε επιχειρήσει να την ορίσουμε; Περαιτέρω, με ποιο τρόπο θα απαιτήσουμε τη βελτίωσή της αν πρώτα δεν αντιληφθούμε ποιες είναι οι ιδιότητες της; Στις επόμενες παραγράφους, θα επιχειρήσουμε να εξηγήσουμε με πιο μεθοδικό τρόπο γιατί υπάρχει ανάγκη για αξιόπιστη λογιστική πληροφορία, να αντιληφθούμε την έννοια της κατανοώντας την έννοια της ποιότητας των λογιστικών κερδών και να εξετάσουμε μερικές από τις ιδιότητές της.

2. Η ανάγκη για αξιόπιστη λογιστική πληροφορία

Κάθε λογιστικό σύστημα αποσκοπεί να παράγει πληροφορία η οποία θα χρησιμοποιηθεί από διάφορες οντότη-

τες προκειμένου να λάβουν, κατά κύριο λόγο, οικονομικές αποφάσεις. Για παράδειγμα, η λογιστική πληροφορία αξιοποιείται από τους επενδυτές για να αξιολογήσουν τη σχέση απόδοσης και κινδύνου της λογιστικής οντότητας, τις φορολογικές αρχές για να καθορίσουν, μετά από κατάλληλες προσαρμογές, το φορολογητέο εισόδημα, τους δανειστές για να αποτιμήσουν τον κίνδυνο της λογιστικής οντότητας, τις ρυθμιστικές αρχές για να ορίσουν το καθεστώς διαπραγμάτευσης των επενδυτικών τίτλων, κ.ο.κ.

Η αξιοπιστία ενός λογιστικού συστήματος είναι συνυφασμένη με την ικανότητα της λογιστικής πληροφορίας να αναβαθμίζει τη λήψη ορθών αποφάσεων. Η παραπάνω αξιολογική τοποθέτηση κατευθύνει τις ρυθμιστικές αρχές λογιστικής και ελεγκτικής να διαμορφώσουν λογιστικά πρότυπα και ελεγκτικές προσεγγίσεις ώστε να ενισχύσουν και να βοηθήσουν τα λογιστικά συστήματα να παράγουν αξιόπιστη πληροφόρηση. Ωστόσο, το ερώτημα παραμένει: έχει επιτευχθεί ο στόχος της παροχής καθολικά αξιόπιστης πληροφόρησης που να ικανοποιεί σε υψηλό βαθμό τις ανομοιογενείς απαιτήσεις ετερόκλητων φορέων λήψης αποφάσεων; Οριστικά καταφατική απάντηση είναι δύσκολο να δοθεί. Ο λόγος δεν έγκειται αποκλειστικά στην ικανότητα των ρυθμιστικών αρχών λογιστικής και ελεγκτικής να θεσμοθετήσουν αξιόπιστα λογιστικά πρότυπα και να επιβάλουν την απόλυτη συμμόρφωση των λογιστικών συστημάτων σε αυτά. Ακόμη και σε αυτό το σενάριο πραγματικότητας, υπάρχει μία αέναη ανάγκη διαρκούς βελτίωσης της αξιοπιστίας της λογιστικής πληροφορίας ως αποτέλεσμα της εξίσου αέναης εξέλιξης της οικονομικής πραγματικότητας ως ζώσας συνιστώσας του κοινωνικού γίγνεσθαι. Μέσα στη διαρκή εξέλιξη της οικονομικής πραγματικότητας αλλάζουν οι πληροφοριακές απαιτήσεις των φορέων λήψης αποφάσεων.

Από την παραπάνω ανάλυση, είναι εμφανές ότι τα κριτήρια αξιοπιστίας της λογιστικής πληροφορίας συνεχώς αλλάζουν και κατά συνέπεια, τίθεται ζήτημα διαμόρφωσης ενός επικοινωνιακού ορθολογισμού μεταξύ των διαφόρων φορέων οικονομική δράσης σχετικά με το τι λογίζεται ως αξιόπιστη λογιστική πληροφόρηση. Τα κριτήρια για την αξιόπιστη λογιστική πληροφόρηση δύνανται να αλλάζουν, αλλά η ουσία της αξιόπιστης λογιστικής πληροφορίας θα πρέπει να είναι αρκούντως ορισμένη. Στο πλαίσιο της ερευνητικής λογιστικής βιβλιογραφίας, η αναζήτηση της ουσίας της αξιοπιστίας της λογιστικής πληροφορίας επιχειρείται να γίνει αντιληπτή διαμέσου της έννοιας της ποιότητας των λογιστικών κερδών. Στις επόμενες παραγράφους, θα επιχειρήσουμε να αναλύσουμε την έννοια της ποιότητας των λογιστικών κερδών και να παρουσιάσουμε διάφορες ιδιότητές της.

3. Η ποιότητα των λογιστικών κερδών

Ο όρος ποιότητα των λογιστικών κερδών χρησιμοποιείται εκτενώς στην (ερευνητική) λογιστική βιβλιογραφία εδώ και δεκαετίες και παρ' όλα αυτά, ένας απόλυτα ακριβής ορισμός δεν έχει ακόμη συμφωνηθεί. Για λόγους απλοποίησης, θα ήταν δυνατόν να ειπωθεί ότι η έννοια της ποιότητας των λογιστικών κερδών σηματοδοτεί τον βαθμό κατά τον οποίο τα δημοσιευμένα (στις οικονομικές καταστάσεις) κέρδη έχουν πληροφοριακή αξία για την πραγματική επιχειρησιακή απόδοση στο πλαίσιο ενός μοντέλου λήψης αποφάσεων¹.

Για την διασαφήνιση του παραπάνω ορισμού πρέπει να διευκρινισθούν τα ακόλουθα τρία σημεία:

1. Η πραγματική επιχειρησιακή απόδοση αφορά την απτή πραγματικότητα του τρόπου με τον οποίο η διοίκηση ενός επιχειρηματικού οργανισμού έχει οργανώσει τους παραγωγικούς συντελεστές και τους διοικεί έτσι ώστε να παράγονται περισσότερες εκροές από τις εισροές που αναλώνονται. Το εύρος του πλεονάσματος των εκροών έναντι των εισροών αποτελεί ένα πραγματικό μέτρο απόδοσης το οποίο μετουσιώνεται σε οικονομικές αξίες.

2. Τα λογιστικά κέρδη αποτελούν ένα από τα πιθανά μέτρα που θα μπορούσε να εφεύρει ο ανθρώπινος νους για την μέτρηση της πραγματικής επιχειρησιακής απόδοσης. Για τον λόγο αυτό, είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν, σε συνδυασμό με τα λογιστικά κέρδη ή μεμονωμένα, μία πληθώρα από ποσοτικά ή ποιοτικά μέτρα μέτρησης της πραγματικής επιχειρηματικής απόδοσης. Παραδείγματα τέτοιων μέτρων είναι το επίπεδο παραγωγικότητας των συντελεστών παραγωγής, το ύψος ικανοποίησης των πελατών, ο βαθμός υποκίνησης των εργαζομένων, κ.ά. Ο υπολογισμός των λογιστικών κερδών βασίζεται στη λογιστική θεωρία και το εκάστοτε ισχύον κανονιστικό πλαίσιο λογιστικής. Επομένως, η μετάφραση της πραγματικής επιχειρηματικής απόδοσης σε όρους λογιστικών κερδών πρώτον δίδει διάσταση σε μόνο μία πτυχή της πραγματικότητας και δεύτερον φιλτράρεται από το εκάστοτε λογιστικό κανονιστικό πλαίσιο².

3. Ο υπολογισμός των λογιστικών κερδών δεν γίνεται στο κενό. Αποκτά χρησιμότητα και αξία αν και εφόσον η πλη-

1. Βλέπε σχετικά: Dechow, P., Ge., W. and Schrand, C., 2010. Understanding earnings quality: A review of proxies, their determinants and their consequences, *Journal of Accounting and Economics*, 50, pp. 344-401.

2. Στο σημείο αυτό ο αναγνώστης θα πρέπει να προβληματισθεί ότι το κανονιστικό πλαίσιο της λογιστικής συχνά γίνεται πεδίο άσκησης πολιτικής από διάφορους φορείς οικονομικής δράσης. Σε αυτή την περίπτωση, είναι δυνατόν να δημιουργηθούν στρεβλώσεις στη λογιστική πληροφόρηση.

ροφορία για το ύψος των λογιστικών κερδών (ή ζημιών) χρησιμοποιηθεί σε μία διαδικασία λήψης αποφάσεων. Σε διαφορετική περίπτωση δεν θα είχε νόημα όχι μόνο ο υπολογισμός των λογιστικών κερδών αλλά και ο υπολογισμός οποιασδήποτε άλλης λογιστικής πληροφορίας.

Η παραπάνω ανάλυση οδηγεί στο λογικό συμπέρασμα ότι η ποιότητα των λογιστικών κερδών είναι συνάρτηση τριών παραγόντων: (α) του μοντέλου λήψης αποφάσεων που αξιοποιεί τη λογιστική πληροφόρηση, (β) του βαθμού που η λογιστική πληροφόρηση αντανακλά τις ποιοτικές διαστάσεις της πραγματικής επιχειρησιακής απόδοσης, και (γ) της αξιοπιστίας του λογιστικού συστήματος να παρέχει αμερόληπτη και απαλλαγμένη από σφάλματα λογιστική πληροφόρηση.

Το επόμενο λογικό βήμα είναι ο ορισμός των ιδιοτήτων της ποιότητας των λογιστικών κερδών. Ως τώρα, η σχετική ερευνητική βιβλιογραφία έχει εστιάσει κατά κύριο λόγο στον τρίτο παράγοντα διαμόρφωσης της ποιότητας της λογιστικής πληροφορίας. Για τον λόγο αυτό, η οποιαδήποτε ορισθείσα ιδιότητα της ποιότητας των λογιστικών κερδών αναφέρεται στον παράγοντα αυτό, δηλαδή στην αξιοπιστία του λογιστικού συστήματος να παρέχει αμερόληπτη και απαλλαγμένη από σφάλματα λογιστική πληροφόρηση. Παρακάτω, θα αναλυθούν οι μερικές ιδιότητες της ποιότητας των λογιστικών κερδών, όπως είναι η ιδιότητα διατήρησης (persistence) των λογιστικών κερδών, το μέγεθος των δεδουλευμένων κερδών (accruals) τα οποία έχουν χειραγωγηθεί και ο βαθμός συντηρητικότητας (conservatism) στον υπολογισμό των λογιστικών κερδών.

α. Διατήρηση (persistence) των λογιστικών κερδών

Το ύψος των λογιστικών κερδών αποτελεί ένα βασικό μέτρο αξιολόγησης της απόδοσης μιας επιχείρησης. Μία άλλη όμως χρησιμότητα των λογιστικών κερδών είναι η δυνατότητα την οποία μας παρέχουν να προβλέπουμε το μελλοντικό μέγεθός τους. Με άλλα λόγια, δεν μας ενδιαφέρει μόνο να αξιολογήσουμε την κερδοφορία μίας επιχείρησης στο παρόν, αλλά εκείνο που μας ενδιαφέρει περισσότερο είναι να μπορέσουμε να αξιολογήσουμε την κερδοφορία της στο μέλλον. Ένα τρόπος να επιτευχθεί αυτό είναι τα λογιστικά κέρδη της τρέχουσας περιόδου να είναι διατηρήσιμα και στις επόμενες περιόδους, δηλαδή να μην υπάρχει μεγάλη μεταβλητότητα και άρα με σχετική ασφάλεια να μπορούμε να διενεργήσουμε ικανοποιητική πρόβλεψη³.

Για παράδειγμα, μία επιχείρηση πέτυχε κερδοφορία 4% την τρέχουσα περίοδο. Αρχικά θα αξιολογηθεί η απόδοση αυτή

αν είναι ικανοποιητική λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες της επιχείρησης και συγκρίνοντάς τη με τη μέση απόδοση ομοειδών επιχειρήσεων. Ακόμα και αν κριθεί ικανοποιητική η παραπάνω απόδοση, το επόμενο ερώτημα το οποίο θα τεθεί από τους υποψήφιους επενδυτές και δανειστές είναι αν αυτή η απόδοση είναι διατηρήσιμη στο μέλλον. Με άλλα λόγια, το ερώτημα είναι αν ο υπολογισμός των λογιστικών κερδών από το λογιστικό σύστημα βάσει του υφιστάμενου λογιστικού κανονιστικού πλαισίου αποτελούν ικανοποιητική πρόβλεψη των μελλοντικών κερδών.

Αν τα λογιστικά κέρδη της τρέχουσας περιόδου δεν επιτρέπουν την ακριβή πρόβλεψη των μελλοντικών κερδών, τότε η οποιαδήποτε επενδυτική απόφαση είναι συνυφασμένη με υψηλό κίνδυνο. Όσο μία πληροφορία αυξάνει το κίνδυνο μιας απόφασης, τόσο λιγότερο αξιόπιστη είναι. Σημειώνεται ότι δύο βασικοί λόγοι που επηρεάζουν τη διατηρησιμότητα των λογιστικών κερδών είναι η αξιοπιστία του λογιστικού συστήματος και η φύση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης. Η αξιοπιστία του λογιστικού συστήματος επηρεάζεται από στρεβλώσεις που δύναται να προκαλούν τα λογιστικά πρότυπα ή οι απόπειρες χειραγώγησης κερδών. Κατά συνέπεια, η αξιοπιστία του λογιστικού συστήματος (και εμμέσως η ιδιότητα της διατηρησιμότητας των λογιστικών κερδών) επηρεάζεται από το λογιστικό κανονιστικό πλαίσιο, τις ελεγκτικές διαδικασίες, την ποιότητα της διοίκησης και την ποιότητα του συστήματος εταιρικής διακυβέρνησης της επιχείρησης. Η φύση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης αποτελεί ένα εγγενές χαρακτηριστικό, το οποίο θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την αξιολόγηση της διατηρησιμότητας των λογιστικών κερδών.

β. Το μέγεθος των δεδουλευμένων κερδών (accruals) που έχουν χειραγωγηθεί

Ας υποθέσουμε ότι επιθυμούμε να αξιολογήσουμε την ποιότητα των λογιστικών κερδών δύο πανομοιότυπων επιχειρήσεων, οι οποίες διαφέρουν μόνο στο γεγονός ότι η πρώτη έχει ως πολιτική να διενεργεί πωλήσεις αποκλειστικά με μετρητά, ενώ η δεύτερη μπορεί να διενεργεί πωλήσεις είτε με μετρητά είτε με πίστωση. Στο ερώτημα ποια από τις δύο επιχειρήσεις έχει καλύτερη ποιότητα κερδών η απάντηση είναι η πρώτη. Ο λόγος είναι ότι τα καταγεγραμμένα κέρδη στην περίπτωση της πρώτης επιχείρησης έχουν ήδη εισπραχθεί και άρα είναι βέβαια, ενώ στην περίπτωση της δεύτερης επιχείρησης μέρος των κερδών αναμένεται να εισπραχθούν στο μέλλον και, κατά συνέπεια, διακρίνονται από επισφάλεια.

Το παραπάνω παράδειγμα επιχειρεί να δείξει σε υπερθετικό βαθμό ότι η λογιστική του δεδουλευμένου, ενώ έχει αποδειχθεί ότι σε σχέση με την ταμειακή λογιστική δίδει πιο αξιόπιστο (από θεωρητική και πρακτική άποψη) προσδιορισμό του λογιστικού αποτελέσματος, ταυτόχρονα

3. Βλέπε σχετικά: Jones, J., 1991. Earnings management during import relief investigations, *Journal of Accounting Research*, 29, pp. 193-228.

παρέχει μεγαλύτερη ευελιξία μόχλευσης των λογιστικών κερδών⁴. Σύμφωνα με τη λογιστική του δεδουλευμένου, τα έσοδα και τα έξοδα αναγνωρίζονται όταν αυτά πραγματοποιούνται και όχι όταν (και αν) εισπραχθούν ή πληρωθούν αντίστοιχα. Αυτό δίνει τη δυνατότητα στα διοικητικά στελέχη να μοχλεύουν τα κέρδη πραγματοποιώντας πωλήσεις σε πελάτες με επισφαλές πιστοληπτικό προφίλ, υπεραποθεματοποίηση, επισπεύδοντας την αναγνώριση εσόδων εφόσον τα λογιστικά πρότυπα δεν θέτουν ως προϋπόθεση αναγνώρισης την είσπραξή τους, κ.λπ.

Τα παραπάνω δεν αναιρούν την θεωρητική αρτιότητα της λογιστικής του δεδουλευμένου, αλλά εφιστούν την προσοχή σε όλους μας ότι όταν εξετάζουμε το ύψος των κερδών μίας επιχείρησης (και ειδικότερα το μέρος του που δεν έχει εισπραχθεί) θα πρέπει να ελέγχουμε αν ανταποκρίνονται στο επίπεδο δραστηριότητάς της. Σε περίπτωση που κάτι τέτοιο δεν ισχύει είναι πιθανόν μέρος των κερδών να προέρχεται από συστηματική χειραγώγηση, είτε μέσω των κανόνων της λογιστικής του δεδουλευμένου, είτε μέσω των επιχειρηματικών αποφάσεων που επιδιώκουν να δημιουργήσουν στην τρέχουσα περίοδο υπερκέρδη τα οποία δεν αντανακλούν την πραγματική απόδοση της επιχείρησης. Μάλιστα, οι επιχειρηματικές αυτές αποφάσεις είναι δυνατόν να δημιουργούν μεσοπρόθεσμα δυσμενείς επιπτώσεις στην απόδοση της επιχείρησης. Για παράδειγμα, μία επιχείρηση που παράγει και εμπορεύεται καταναλωτικά προϊόντα μαζικής χρήσης βασίζεται στις διαφημίσεις για να δημιουργήσει πωλήσεις. Ενδέχεται το ύψος των διαφημίσεων ως ποσοστό των πωλήσεων να είναι ιδιαίτερα υψηλό. Μία απόφαση για περιορισμό των διαφημίσεων που αποτελούν έξοδο θα βελτιώσει σημαντικά την κερδοφορία στο παρόν, αλλά θα υποβαθμίσει την ικανότητα της επιχείρησης να δημιουργεί έσοδα στο μέλλον.

γ. Ο βαθμός συντηρητικότητας (conservatism) στον υπολογισμό των λογιστικών κερδών

Μία επιθυμητή ιδιότητα της ποιότητας των λογιστικών κερδών είναι η συντηρητικότητα στον υπολογισμό τους. Η συντηρητικότητα στον υπολογισμό των κερδών αναφέρεται στο γεγονός ότι τα κακά νέα αναφορικά με την πορεία της οικονομικής δραστηριότητας της επιχείρησης

αναγνωρίζονται νωρίτερα σε σχέση με τα καλά νέα. Με άλλα λόγια, υπάρχει μία ασυμμετρία στην απεικόνιση της οικονομικής δραστηριότητας στα αντίστοιχα λογιστικά μεγέθη υπέρ της παρουσίας μίας λιγότερο αισιόδοξης εικόνας της οικονομικής απόδοσης και θέσης μιας επιχείρησης⁵. Για παράδειγμα, στο τέλος της λογιστικής χρήσης θα πρέπει να σχηματισθούν προβλέψεις πιστωτικής ζημιάς για τις απαιτήσεις, να διενεργηθεί έλεγχος απομείωσης, κ.λπ. Με άλλα λόγια, οι λογιστικές τεχνικές επιμέτρησης αποσκοπούν να προδιαγράψουν και να προεξοφλήσουν το λιγότερο ευνοϊκό σενάριο μελλοντικής εξέλιξης της οικονομικής απόδοσης της επιχείρησης.

Υπάρχουν πολλοί λόγοι για τους οποίους είναι επιθυμητή η εφαρμογή της συντηρητικότητας στον υπολογισμό των λογιστικών κερδών. Δύο εκ των βασικότερων είναι η χαλιναγώγηση των διοικητικών στελεχών από την παρουσίαση υπερεκτιμημένων κερδών προκειμένου να καρπωθούν ίδια οφέλη (π.χ. αμοιβές που είναι συνδεδεμένες με το ύψος των κερδών) και η αποτροπή υπεραισιόδοξων χρηματιστηριακών αποτιμήσεων οι οποίες είναι εξαιρετικά πιθανόν να διορθωθούν με απότομο τρόπο.

4. Επίλογος - Σκέψεις για προβληματισμό

Στο άρθρο αυτό επιχειρήθηκε να δοθεί ένας πρώτος ορισμός της έννοιας της ποιότητας των λογιστικών κερδών και ορισμένων εκ των ιδιοτήτων της. Είναι βέβαιο ότι δεν είναι δυνατόν να αναλυθεί όλη η έκταση των σχετικών θεμάτων. Μία πρώτη όμως προσέγγισή τους είναι απαραίτητη για όλους όσους ασχολούμαστε στον χώρο της λογιστικής. Υπό το παραπάνω πρίσμα, θα μπορούσε ο κάθε επαγγελματίας λογιστής να αναρωτηθεί αν το λογιστικό σύστημα παρέχει αξιόπιστη πληροφορία στη βάση συγκεκριμένων ιδιοτήτων. Θα μπορούσαν οι κανονιστικές αρχές λογιστικής της χώρας μας να αναρωτηθούν ποιες είναι οι επιπτώσεις τυχόν σχεδιαζόμενων αλλαγών στα λογιστικά πρότυπα επί της προβλεψιμότητας των λογιστικών κερδών και της συντηρητικότητας στον υπολογισμό τους. Θα μπορούσε ο κάθε διδάσκων λογιστικής, μαζί με τους προτεινόμενους λογιστικούς χειρισμούς, να παρουσιάζει τις επιπτώσεις τους στην ποιότητα των λογιστικών κερδών.

Πιστεύουμε ότι προβληματισμοί σαν τους παραπάνω θα πρέπει σιγά σιγά να εισέρχονται στο χώρο της ελληνικής λογιστικής. Θα προσφέρουν εφελκυστικό για υγιή διάλογο, ο οποίος θα καταλήξει σε αναβάθμιση της λογιστικής και θα φέρει πιο κοντά τις διάφορες κοινότητες λογιστικής (λογιστές, ελεγκτές, ακαδημαϊκοί).

4. Βλέπε σχετικά: (α) Jones, J., 1991. Earnings management during import relief investigations, *Journal of Accounting Research*, 29, pp. 193-228, (β) Dechow, P. and Dichev, I., 2002. The quality of accruals and earnings: the role of estimation errors, *The Accounting Review*, 77, pp.35-59, (γ) Kothari, S. P., Leone, A. J. and Wasley, C. E., 2005. Performance matched discretionary accrual measures, *Journal of Accounting and Economics*, 39, pp. 163-197, (δ) Francis, J., LaFond, R., Olsson, P. and Schipper, K., 2005. The market pricing of accruals quality, *Journal of Accounting and Economics*, 39, pp. 295-327.

5. Βλέπε σχετικά: Basu, S., 1997. The conservatism principle and the asymmetric timeliness of earnings, *Journal of Accounting and Economics*, 24, pp. 3-37.

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ

ΑΘΗΝΑ Μαυρομικάλη 23, Τηλ.: 210 3678800 (30 γραμμές), ΑΘΗΝΑ Μαυρομικάλη 2, Τηλ.: 210 3607521,
ΘΕΣ/ΝΙΚΗ Φράγκων 1, Τηλ.: 2310 545618, ΠΑΤΡΑ Κανάρη 15, Τηλ.: 2610 361600

www.nb.org • e-mail: info@nb.org